

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2023 r.,
przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach Krzysztofa Urgacza
delegowanego do Prokuratury Krajowej,
w sprawie **M. B.**

przekazanego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przez Sąd Okręgowy w
Częstochowie postanowieniem z dnia 13 lutego 2023 r. (sygn. akt VII Ka 61/23)
zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy:

**„1. Czy udział w składzie sądu okręgowego, rozpoznającego
środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej
instancji przez sąd rejonowy, sędziego sądu rejonowego
delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości, w trybie art. 77 § 1
pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów
powszechnych, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie
okręgowym, w każdej sytuacji prowadzi do naruszenia art. 45
ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 1
Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności
lub art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art.
19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej i w konsekwencji skutkuje
zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej - nienależytej
obsady sądu, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;**

a nadto, w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na pierwsze pytanie,

2. Czy udział w składzie sądu okręgowego, rozpoznającego środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez sąd rejonowy, sędziego sądu rejonowego delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości, w trybie art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie okręgowym, w sytuacji, gdy inne elementy stosunku służbowego sędziego delegowanego, nie wynikające bezpośrednio z faktu delegowania, są zależne od woli Ministra Sprawiedliwości albo organu z nim faktycznie związanego, prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności lub art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej i w konsekwencji skutkuje zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej - nienależytej obsady sądu, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;

a nadto, w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na poprzednie pytania,

3. Czy udział w składzie sądu okręgowego, rozpoznającego środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez sąd rejonowy, sędziego sądu rejonowego delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości, w trybie art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie okręgowym, w sytuacji, gdy wniosek zgłoszony przez stronę, w oparciu o art. 41 k.p.k., o wyłączenie ze składu sędziego delegowanego, z uwagi brak jego instytucjonalnej bezstronności, czy wprost niezawisłości, nie został uwzględniony, prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i

Podstawowych Wolności lub art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej i w konsekwencji skutkuje zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej - nienależytej obsady sądu, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.?”

p o s t a n o w i ł
odmówić podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 13 lutego 2023 r. (sygn. akt VII Ka 61/23) na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przekazano Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne o treści wskazanej w sentencji postanowienia.

Powyższa wątpliwość pojawiła się na gruncie następującego stanu faktycznego. Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Myszkowie uznał oskarżoną M. B. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 177 § 2 k.k., wymierzając jej karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, oraz środki karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku. Do rozpoznania sprawy w instancji odwoławczej został wylosowany trzyosobowy skład Sądu Okręgowego, w tym SSO A. S., SSO B. J. i SSR M. G., delegowany przez Ministra Sprawiedliwości, w trybie art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym.

W kwestii formalnej możliwości zwrócenia się w trybie art. 441 § 1 k.p.k. do Sądu Najwyższego, Sąd wnioskujący zaznaczył, że *„uzyskanie odpowiedzi na wskazane w części dyspozytywnej pytanie jest niezwykle istotne w prowadzonym postępowaniu, bowiem - w razie odpowiedzi pozytywnej - pozwoli ono zapobiec ewentualnym naruszeniom, otwierając drogę albo do złożenia przez sędziego M. G. stosownego oświadczenia, albo do wyłączenia sędziego z urzędu. W doktrynie*

przyjmuje się przecież, że art. 42 § 1 k.p.k. ma zastosowanie zarówno do sędziego podlegającego wyłączeniu z mocy prawa (art. 40 k.p.k.), jak i na podstawie orzeczenia sądu (art. 41 k.p.k.), z tym że wyłączenie na wniosek następuje wówczas, gdy pozostali członkowie składu orzekającego nie inicjują wyłączenia z urzędu”. Sąd Okręgowy dalej wskazał, że „nie dostrzega przeszkód ku temu, aby - oczywiście w razie udzielenia odpowiedzi pozytywnej przez Sąd Najwyższy - skład wydał postanowienie o zwróceniu się do sądu, o jakim mowa w art. 42 § 4 k.p.k., o wyłączenie danego sędziego. W związku z tym sędzia, którego wyłączenie będzie następnie rozpoznawane, może brać udział w jego wydaniu, a jego ewentualna dezaprobata w tym zakresie, przy założeniu, że nie skorzystał z samowylączenia lub żądania wyłączenia, może być wyrażona w zdaniu odrębnym”.

Zdaniem Sądu wnioskującego niezbędne jest rozstrzygnięcie wskazanego na wstępie zagadnienia prawnego, by móc rozważyć podejmowanie wskazanych powyżej kroków dotyczących instytucji wyłączenia sędziego.

Sąd wnioskujący w części merytorycznej wskazał, że w wyroku Wielkiej Izby Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r., wydanego w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19, Trybunał orzekł, że artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony. Sąd obszernie zrekapitulował węzłowe rozważania TSUE w tej sprawie, a także nakreślił kontekst związany z identyfikowanym na gruncie polskiej Konstytucji oraz właściwego prawa międzynarodowego prawem do skutecznego środka prawnego przed niezależnym

sądem ustanowionym ustawą. Przytoczył orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego (wyroki TK z dnia 9 czerwca 1998 r., K 28/97, OTK 1998, nr 4, poz. 4; z dnia 12 maja 2003 r., SK 38/02, OTK-A 2003, nr 5, poz. 38; z dnia 24 października 2007 r., SK 7/06, OTK-A 2007, nr 9, poz. 108) oraz wyroki wydane na kanwie wykładni art. 47 Karty Praw Podstawowych UE (wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 27 lutego 2018 r., C-64 /16, Associação Sindical dos Juizes Portugueses v. Tribunal de Contas, pkt 35; z dnia 13 marca 2007 r., C-432/05 Unibet London Ltd v. Justitiehanslern, pkt 37; z dnia 22 grudnia 2010 r., C-279/09, DEB Deutsche Energiehandels (...) v. RFN).

Sąd wnioskujący jako oś rozważań przyjął zagadnienie, czy możliwym jest orzekanie w sprawie oskarżonej M. B. przez skład Sądu, w którym zasiada Pan sędzia M. G., bez dopuszczenia się uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.. Sąd zauważył, że w sprawie akt oskarżenia wnosi i popiera prokurator, nad którym sprawuje nadzór Minister Sprawiedliwości delegujący sędziego do orzekania i mogący w każdej chwili sędziego z delegowania odwołać, działający względem prokuratora jako Prokurator Generalny. Zatem Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny ma w rozpoznawanej sprawie karnej, zdaniem Sądu, władzę zarówno nad prokuratorem, jak i nad zasiadającym w składzie sędzią delegowanym. Połączenie to, zdaniem Sądu, może wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego delegowanego, orzekającego w sprawie. W okresie delegowania sędziego M. G., zdaniem Sądu wnioskującego, nie jest objęty gwarancjami niezawisłości i bezstronności, jakim zwykle powinni podlegać wszyscy sędziowie, co stanowi naruszenie fundamentalnego obowiązku przestrzegania wymogu niezawisłości sędziowskiej, zwłaszcza w sprawach karnych. Wszak Minister Sprawiedliwości może, bez podawania jakiegokolwiek powodu, odwołać sędziego M. G. z delegowania, ze skutkiem natychmiastowym.

Następnie Sąd wnioskujący pochylił się obszernie nad znaczeniem zawartego w EKPCz wymogu ustanowienia sądu ustawą. Zaznaczył, że pojęcie to użyte w art. 6 ust. 1 Konwencji odzwierciedla zasadę praworządności, stanowiącą nieodłączny element systemu ochrony ustanowionego Konwencją i jej Protokołami.

„Ustawa” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji oznacza w szczególności akty prawne regulujące ustanawianie i kompetencje organów wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli zatem sąd nie posiada kompetencji do sądzenia oskarżonego zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w myśl prawa krajowego, nie jest on „sądem ustanowionym ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji, przy czym wyrażenie „ustanowiony ustawą” obejmuje nie tylko podstawę prawną istnienia „sądu” jako takiego, ale także składu orzekającego w poszczególnych sprawach (powołał m.in. wyrok ETPC w sprawie Richert przeciwko Polsce z dnia 25 października 2011 r., skarga nr 54809/07).

Sąd pytający podkreślił jednak, że w orzecznictwie polskiego Sądu Najwyższego stanowisko dotyczące konsekwencji delegowania sędziego przez Ministra Sprawiedliwości nie jest tak jednoznaczne jak mogłoby wynikać z przytaczanych wcześniej orzeczeń sądów międzynarodowych. Przytacza m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2022 r. (sygn. akt IV KK 164/22), w którym wskazano, że istnieć muszą jednak dodatkowe okoliczności, które w powiązaniu z faktem takiej delegacji podważają niezawisłość i bezstronność sędziego. Stabilność orzeczeń i potrzeba ich poszanowania są bowiem również wartościami o szczególnej mocy, służącymi samemu wymiarowi sprawiedliwości i społeczeństwu, dla którego istnieją, chronionymi prawem krajowym oraz prawem Unii Europejskiej, a także wskazywanymi w orzecznictwie wszystkich sądów. W układzie okoliczności konkretnej sprawy albo okoliczności związanych z konkretnym sędzią może się okazać koniecznym stwierdzenie braku zapewnienia takich gwarancji, związanych pierwotnie z faktem orzekania w sądzie wyższej instancji sędziego delegowanego za jego zgodą przez Ministra Sprawiedliwości. Wynikać musi to jednak nie tylko z samego faktu delegacji, ale także z owych okoliczności z nią związanych albo równocześnie występujących, wykazujących na brak bezstronności albo podważających ją w sposób obiektywny. Podobną tezę wyraził Sąd Najwyższy w innych orzeczeniach, w tym m.in. postanowieniu z 1 lipca 2022 r. (sygn. akt III KK 207/22), zgodnie z którym nie sposób przyjąć a priori, że każdy sędzia delegowany przez Ministra Sprawiedliwości nie spełnia wymogu niezawisłości i bezstronności, oraz że w każdym przypadku - bez względu na okoliczności - występuje wówczas bezwzględna przyczyna odwoławcza.

Zdaniem Sądu Okręgowego aktualna sytuacja procesowa, w tym niejednorodność rozwiązywania zasygnalizowanego zagadnienia w orzecznictwie sądów polskich, gdy zestawiać je z orzecznictwem sądów europejskich, wymaga dokonania zasadniczej wykładni ustawy przez Sąd Najwyższy. Jednocześnie, jak wskazuje Sąd pytający, owo zagadnienie, nastroczające poważnych trudności interpretacyjnych, ma fundamentalne znaczenie dla orzecznictwa sądów powszechnych, zwłaszcza sądów odwoławczych i tak często występuje ono w ich praktyce, że zdecydowanie nie nadaje się, w ocenie sądu pytającego, do samodzielnego rozstrzygnięcia w drodze znanych metod wykładni przez Sąd Okręgowy w Częstochowie.

Sąd ten dostrzegł bowiem możliwość przyjęcia rozwiązania jednoznacznie przesądzającego, że udział w składzie sądu okręgowego, rozpoznającego środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez sąd rejonowy, sędziego sądu rejonowego delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości w trybie art. 77 § 1 pkt 1 p. u.s.p., w każdej sytuacji prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności lub art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej i w konsekwencji skutkuje zaistnieniem bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zdaniem Sądu pytającego sytuacja zawodowa sędziego delegowanego jest jeszcze mocniej uzależniona od woli polityka - Ministra Sprawiedliwości, niż sytuacja sędziego powołanego do pełnienia urzędu na podstawie rekomendacji upolitycznionej KRS. Sąd jednak podkreślił, że możliwa jest także interpretacja w myśl której warunkiem koniecznym zaktualizowania się owej wady jest połączenie faktu delegowania sędziego z innymi okolicznościami, które świadczą o faktycznym powiązaniu sędziego z władzą wykonawczą lub ustawodawczą i wpływają na ocenę obiektywnego postrzegania bezstronności tegoż sędziego w ocenie społecznej.

W swoim stanowisku Prokuratura Krajowa wniosła o odmowę podjęcia uchwały. Wskazano, że w omawianej sprawie, oceniając postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie w oparciu o wyżej przedstawione przesłanki, należy

sformułować krytyczne uwagi odnoszące się w pierwszej kolejności do składu sądu, w jakim zostało wydane postanowienie w trybie art. 441 § 1 k.p.k. Nie można mówić, iż przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie pojawiło się „przy rozpoznawaniu środka odwoławczego”, albowiem pojawiło się ono u jednego z sędziów wylosowanych do rozpoznania sprawy, zanim sąd, we właściwym składzie, zebrał się i mógł podjąć samodzielnie próbę wyjaśnienia wszelkich wątpliwości, także tych dotyczących prawidłowości obsady sądu. Podniesiono w piśmie, że bez żadnej aktywności stron, jeden z sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy, z własnej inicjatywy podejmuje działania, które wprost zmierzają do osiągnięcia efektu tożsamego z tym, jaki wywołuje postanowienie o wyłączeniu sędziego od rozpoznania sprawy. Prokuratura Krajowa zakwestionowała możliwość zadania w tej sytuacji pytania w trybie art. 441 § 1 k.p.k. (argumenty formalne).

W przedmiocie merytorycznego odniesienia się do wątpliwości Sądu pytającego zaznaczono, że konstrukcja delegacji ministerialnych jest historycznie ugruntowana w polskim porządku prawnym i nie można wysnuwać paraleli do konstytucyjnego zakazu usuwania i przenoszenia (bez zgody) sędziów. Podkreślono, że delegowanie sędziego za jego zgodą (artykuł 77 §1 punkt 1, 3 i 4 p.u.s.p.) do wykonywania obowiązków sędziego w innym sądzie ma umożliwiać szybką reakcję organu władzy wykonawczej na potrzeby kadrowe sądów, które tymczasowo można zaspokoić w drodze delegowania sędziów. Przez czynność delegowania sędziego nie zostaje pozbawiony urzędu, lecz jedynie wykonuje czynności wskazane w akcie delegowania w odpowiedniej jednostce. Jego status wynikający z powołania na stanowisko sędziego przez Prezydenta nie ulega zmianie. Prokuratura puentuje, że *„zawarta w omawianym postanowieniu krytyka obowiązujących w polskim ustroju sądownictwa przepisów o delegowaniu sędziów, zaczerpnięta wprost z szeroko omówionego w uzasadnieniu postanowienia wyroku TSUE, sygn. C-748/19, jest raczej wyrazem politycznych przekonań autora postanowienia, co do miejsca i roli Ministra Sprawiedliwości w organizacji polskiego wymiaru sprawiedliwości”*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 441 § 1 k.p.k. z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego może zwrócić się sąd odwoławczy, jeżeli zagadnienie prawne będące przedmiotem tego pytania wyłoni się przy rozpoznawaniu środka odwoławczego. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że instytucja z art. 441 § 1 k.p.k. musi służyć rozstrzygnięciu takich wątpliwości sądu odwoławczego, które muszą mieć znaczenie dla ewentualnego rozstrzygnięcia, jakie sąd ten ma wydać w toczącym się przed tym sądem postępowaniu. Sąd Najwyższy dokonuje wykładni określonego przepisu lub przepisów tylko w związku ze sprawą, w której usunięcie wątpliwości prawnych pozwoli na prawidłowe jej rozstrzygnięcie. Nie udziela zaś w tym trybie odpowiedzi na pytania o charakterze abstrakcyjnym, choćby miały one istotne znaczenie dla praktyki (postanowienie SN z 27.01.2021 r., I KZP 6/20).

Tymczasem postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 13 lutego 2023 r., w którym sformułowano zagadnienia prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu, wydane zostało przez Sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym (przewodniczący składu) bez określenia, jakiego typu rozstrzygnięcie miałby wydać ten sąd, po ewentualnym wyjaśnieniu przedstawionych wątpliwości.

Potencjalna wadliwość powołania do trzyosobowego składu Sądu odwoławczego określonej osoby (w tym sędziego delegowanego), co jest głównym przedmiotem sformułowanych pytań, nie jest badana przez ten sam sąd w składzie jednoosobowym i w takim składzie nie może zapaść żadne rozstrzygnięcie w tej kwestii. Okoliczności te mogą natomiast zostać podniesione przez samego sędziego, którego one dotyczą, przez jednego z sędziów składu orzekającego (w trybie sygnalizacji) lub wniosku strony o wyłączenie sędziego. W takim przypadku jednak prawidłowość ukształtowania sądu będzie rozstrzygana przez inny skład sądu i to przed tym sądem rozstrzygnięcie wątpliwości wskazanych w pytaniu może mieć znaczenie uzasadniające skorzystanie z trybu określonego w art. 441 § 1 k.p.k. Natomiast obowiązujące przepisy proceduralne nie przewidują obecnie możliwości oceny i ewentualnego usunięcia ze składu orzekającego innego sędziego przez sąd orzekający w składzie jednego sędziego, choćby był to przewodniczący tego składu czy sprawozdawca.

Sąd Okręgowy w Częstochowie występując do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego powołał się na art. 30 § 2 k.p.k. Było to w pełni dopuszczalne, bowiem istotnie w sprawach incydentalnych sąd odwoławczy, nawet jeżeli już ustalono trzyosobowy skład sądu do rozpoznania środka odwoławczego, może orzekać w składzie jednoosobowym (przewodniczący lub sprawozdawca) w przypadkach przewidzianych w ustawie. Wśród tych przypadków nie ma jednak rozstrzygnięcia o prawidłowości powołania składu orzekającego. W szczególności nie ma takiego charakteru ewentualna decyzja o wystąpieniu z sygnalizacją, że zachodzi podstawa do wyłączenia sędziego z urzędu. Przedstawienie takiej sygnalizacji, nie jest rozstrzygnięciem w sprawie (nawet o charakterze incydentalnym), ale jedynie zainicjowaniem postępowania przed innym składem sądu, uprawnionym do oceny zasadności tej sygnalizacji. Tryb przewidziany w art. 441 § 1 k.p.k. nie służy wyjaśnianiu wątpliwości co do tego, czy zachodzi podstawa do wystąpienia z taką sygnalizacją, a pytanie prawne nie może być swego rodzaju substytutem owej sygnalizacji. Nie jest ona bowiem w żadnym zakresie ukształtowaniem czyjeś sytuacji prawnej, zaś do wystąpienia z nią uprawniony jest każdy członek składu orzekającego na równi ze stronami postępowania czy innymi podmiotami.

Mając na względzie powyższe okoliczności należy stwierdzić, że ustawa nie przewiduje takiego postępowania incydentalnego, w którym mogłoby zapaść rozstrzygnięcie wydane przez Sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym, a dla którego to rozstrzygnięcia miałyby znaczenie odpowiedź na pytania sformułowane przez Sąd Okręgowy w Częstochowie. Nie jest takim rozstrzygnięciem wystąpienie z sygnalizacją o zachodzeniu potrzeby wyłączenia sędziego z urzędu. Jeżeli przewodniczący składu rozważa, czy zachodzi konieczność wystąpienia z taką sygnalizacją, to rozstrzyga to w formie zarządzenia. W przypadku zaś, gdy kwestia ta staje się przedmiotem oceny składu trzyosobowego, to ten skład może wydać w tym zakresie postanowienie, choć nie ma ono charakteru stanowczego, a więc nie jest „rozpoznaniem sprawy” w rozumieniu art. 441 § 1 k.p.k. W tym stanie rzeczy nie zostały spełnione przesłanki formalne do udzielenia przez Sąd Najwyższy odpowiedzi na zadane przez Sąd Okręgowy w Częstochowie pytania.

Należy jednocześnie wskazać, że treść pytań wprost odwołuje się do wątpliwości co do treści wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 16 listopada 2021 r. wydanego w połączonych sprawach C-748/19 do C-754/19, w szczególności zaś zestawienia konkluzji tego wyroku, w której stwierdzono, że art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE odczytywany w świetle art. 2 oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/343 należy interpretować w ten sposób, że „stają one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony”, z uzasadnieniem tego wyroku wskazującym na konieczność zaistnienia dodatkowych okoliczności sugerujących brak spełnienia przez tego sędziego standardu niezależności i bezstronności. Wątpliwości te, odnoszące się w istocie do sposobu rozumienia prawa Unii Europejskiej, powinny być jednak rozstrzygane w trybie do tego właściwym, a więc w drodze pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości UE.

Przewodniczący: SSN (Włodzimierz Wróbel)

Sędziowie SN: (Małgorzata Wąsek-Wiaderek)

(Paweł Wiliński)

[ł.n]

[ms]

